

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-73-2>

УДК 338.4+330.3

## ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БЕТОННОГО ВИРОБНИЦТВА В КОНТЕКСТІ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ

### PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF CONCRETE PRODUCTION IN THE CONTEXT OF RECONSTRUCTION IN UKRAINE

**Покровська Наталія Миколаївна**

кандидат економічних наук, старший викладач,  
Національний технічний університет України  
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»  
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0699-0362>

**Журке Анастасія Сергіївна**

студентка,  
Національний технічний університет України  
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»  
ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-7654-7427>

**Pokrovska Natalia, Zhurke Anastasiia**

National Technical University of Ukraine Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute

Війна в Україні спричинила суттєві зміни в економіці, зокрема у будівельній галузі, яка зазнала серйозного спаду. Основна причина цього зниження попиту на нерухомість через високі ризики її пошкодження або знищення під час бойових дій. Крім того, втратило житло свою інвестиційну привабливість через військові дії в країні, що загальмувало розвиток ринку новобудов. Як наслідок цього, попит на бетонні конструкції для будівництва значно зменшився. Однак війна створює і нові виклики, які призвели до зміни структури попиту. Зокрема, актуальним стає будівництво захисних споруд, таких як бомбосховища, укріплені підземні приміщення та бетонні спеціальні конструкції для захисту населення під час ракетних та шахедних атак. Це відкриває нові можливості для розвитку українського виробництва бетону, орієнтованого на оборонні та інфраструктурні проекти. В умовах війни особливої уваги заслуговує питання імпортозаміщення та розширення виробничих потужностей всередині країни. Дане дослідження спрямоване на аналіз змін у бетонному виробництві, визначення його перспектив у контексті військових реалій та розробку стратегій для подальшого розвитку галузі. На основі розгляду ситуації було запропоновано шляхи відновлення довоєнних обсягів виробництва бетону.

**Ключові слова:** виробництво, аналіз ринку, повосенна відбудова, експортний потенціал, інвестиційна привабливість, підприємство.

Before the start of the full-scale war, the concrete industry in Ukraine demonstrated stable growth due to the active development of the construction sector and the introduction of modern technologies. High demand for residential, commercial and infrastructure construction contributed to the modernization of production, the transition to high-performance concrete mixtures and market expansion. Ukrainian companies actively worked on energy-efficient solutions that met global trends and contributed to increasing the durability and quality of building structures. However, after the start of the war, the industry experienced a significant decline: currently, concrete production is operating at 30-40% of pre-war capacity. The main reasons were the increase in fuel costs, which led to a 40-50% increase in product prices, the destruction of infrastructure and a decrease in construction activity. The unstable political and economic situation reduced investments in construction, which negatively affected the demand for concrete. Despite the difficulties, domestic concrete producers are trying to adapt to new conditions. Kyiv region remains the main center of production, but activity is also observed in other regions, in particular in Lviv, Zhytomyr and Chernihiv regions. Among the leaders of the industry are Kovalska, Grand Beton, Astor Invest (Cemark) and Prombudtsentr. Large companies have significant production capacities, which allows them to remain competitive even in difficult conditions, while small manufacturers provide local markets. To overcome the crisis, the industry must focus on several key areas. A steady growth in demand is expected due to the post-war reconstruction of the country, which will be accompanied by state support programs. Important factors will be the development of

technologies, localization of production and reduction of dependence on imports. Also promising is the expansion of exports to countries that need building materials for their own reconstruction. Ukraine's investment attractiveness will play a significant role in the further development of the industry. The participation of international partners, grant programs and possible reparations from the Russian Federation can provide additional financial resources for the modernization of production. Given the strategic importance of the concrete industry for the country's recovery, its further development requires careful research and a comprehensive approach to implementing innovative solutions.

**Keywords:** production, market analysis, post-war reconstruction, export potential, investment attractiveness, enterprise.

**Постановка проблеми.** Повномасштабна війна, розв'язана Росією проти України, спричинила глибоку кризу у промисловому секторі. Будівельна галузь зазнала значних пошкоджень та проблем, основними з яких є дефіцит працівників, фінансові обмеження та низка інших негативних чинників. У четвертому кварталі 2024 року індикатор ділової впевненості в будівництві зріс на 6,3 в.п. порівняно з третім кварталом, проте залишався на критично низькому рівні – мінус 40,5% (Держстат)[6]. Сезонно скориговані балансові показники будівельної галузі свідчать, що оцінка поточного обсягу робіт досягла мінус 54%, що вказує на суттєве зниження споживання будівельних матеріалів, в тому числі бетону. Крім фінансових труднощів, серйозною проблемою для будівельної галузі стала безпекова ситуація. Постійні обстріли окупантами цивільної та промислової інфраструктури призводять до суттєвих руйнувань виробництв, що виготовляють будівельні матеріали, а також логістичних хабів, що вкупі ускладнює постачання продукції. Загроза життю робітників змушує підприємства скорочувати обсяги виробництва або взагалі призупиняти свою діяльність. Значний тиск на галузь спричиняє руйнування енергетичної інфраструктури, яке періодично залишає виробництва без електропостачання, що унеможлиблює безперервний виробничий процес.

Економічна ситуація у країні призвела до значного зниження платоспроможності як населення, так і бізнесу. Багато виробництв втратили частину внутрішнього ринку, а також суттєво скоротили експортні надходження, що негативно позначилося на їх фінансових показниках. До собівартості продукції додається ще й витрат на безпеку, ремонт пошкоджених виробничих потужностей та інфраструктури змушуючи підприємства спрямовувати ресурси на відновлення, відволікаючи їх від інвестицій у розширення виробництва та впровадження інноваційних технологій.

В умовах таких викликів важливим стає всеоб'ємний аналіз ситуації на ринку бетону,

пошук стратегій його адаптації до воєнних реалій та розробка напрямів виходу з кризової ситуації. Особливого значення набуває питання відновлення підприємств, забезпечення стабільних поставок будівельних матеріалів та створення умов для довгострокового розвитку галузі навіть у складних умовах війни.

#### **Аналіз останніх досліджень і публікацій.**

До 2022 року значна увага приділялася дослідженням стану та перспектив бетонного виробництва в Україні. Зокрема, Манзюк А. А. та Дудар І. Н. [4] аналізували основні тенденції ринку, а Державна служба статистики [6] надавала оцінки очікувань підприємств галузі. У працях Охріменка О. та Попова Р. [1], а також Покровської Н. М. [2] розглянуто економічні аспекти повоєнного відновлення, що безпосередньо пов'язані з розвитком будівельного сектору. Після початку повномасштабної війни обсяг досліджень суттєво скоротився через обмежений доступ до даних та нестабільну ситуацію. Водночас окремі ініціативи продовжують роботу. Найбільш комплексним є аналітичний звіт Київської школи економіки за підтримки ЄБА «Структурні зміни та виклики в будівельній індустрії України» [7], опублікований у серпні 2024 року. У ньому наведено актуальний аналіз ситуації та прогноз розвитку галузі в умовах війни. Також варто відзначити дослідження Кришталь Г. і Ордуханова Т. [5], у якому розглянуто вплив інвестицій на ефективність будівельної політики, та статтю Жирук Т. [3] щодо інтеграції українського ринку нерухомості у світовий простір.

**Мета статті.** Метою статті є дослідження сучасного стану ринку бетону в Україні в умовах повномасштабної війни, виявлення основних викликів, що постали перед галуззю, та визначення напрямів адаптації і розвитку бетонного виробництва в нових економічних умовах.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** До початку повномасштабної війни бетонна галузь України демонструвала майже стабільне зростання, обумовлене актив-

ним розвитком будівельного сектору. Висока потреба у житловому, комерційному та інфраструктурному будівництві сприяла збільшенню обсягів виробництва бетону та впровадженню сучасних технологій для покращення його експлуатаційних характеристик. Завдяки широкому використанню високодисперсних мінеральних добавок та інноваційних хімічних домішок українські виробники змогли перейти від традиційних бетонів до високофункціональних та самоущільнювальних сумішей.

На українському ринку бетону в спостерігається значне зниження обсягів виробництва: зараз він функціонує приблизно на 30–40% потужності від довоєнного рівня. Однією з основних причин такого зниження є висока вартість палива, яка призвела до зростання цін на бетон на 40–50%. Значне подорожчання палива вплинуло на вартість транспортування і, відповідно, на кінцеву ціну продукції. Також слід враховувати, що поточна політична та економічна нестабільність спричинила зниження інвестицій у будівельні проекти, що знизило попит та додатково ускладнює ситуацію на ринку.

Ще до війни значну увагу в будівельній індустрії приділяли питанням енергоефективності, а наразі разі це стало вкрай важливим. Українські компанії впроваджували новітні технології, що дозволяли підвищувати теплоізоляційні властивості бетонних конструкцій. Наприклад, створювалися спеціальні модульні бетонні панелі, що поєднували в собі залізобетонний каркас, систему утеплення та готове фасадне оздоблення. Це дозволяло значно прискорювати монтаж будівель, покращувати їхні теплоізоляційні характеристики та знижувати експлуатаційні витрати. Окрім цього, виробництва активно працювали над розробкою технологій для монолітного будівництва з підвищеною енергоефективністю. Використовувалися інноваційні утеплювальні матеріали та спеціальні системи кріплення, що мінімізували тепловтрати та підвищували довговічність конструкцій.

Перед початком повномасштабного вторгнення будівельний сектор України мав значний потенціал для подальшого зростання та наслідував світові тенденції. У світовій архітектурі поширюється тенденція використання несучих бетонних каркасів як частини ансамблю будівель. Завдяки сучасним технологіям формування та обробки поверхонь бетон в світі почав активно застосовуватися для створення складних об'ємних форм, які раніше були можливі лише у металі. Протягом

останнього десятиріччя бетон набув нового значення в українській архітектурі. Він почав залучатися не лише як конструктивний елемент, а й як естетичний матеріал для облицювання фасадів, внутрішніх просторів, елементів ландшафтного дизайну та благоустрою. [5] В архітектурній практиці України бетонні конструкції все частіше поєднували функціональність із візуальною привабливістю, створюючи нові можливості для проектування.

Серед основних напрямів розвитку виділялися: будівництво бетонних доріг розвивалась, як альтернатива традиційним асфальтобетонним покриттям, що мали менший строк експлуатації; розширення виробництва енергоефективних будівельних матеріалів для відповідності європейським стандартам енергоефективності; активізація житлового будівництва, через програми доступного житла та підтримку промислового будівництва державою; потенціал України для виходу на міжнародні ринки, зокрема у сфері спеціалізованих бетонних сумішей.

На думку фахівців галузі, до війни Україна мала всі передумови для збільшення обсягів будівництва у 3–5 разів [5]. Однак військові дії кардинально змінили ситуацію в галузі, і як наслідок, до масштабних руйнувань інфраструктури, скорочення будівельної активності та зменшення попиту на традиційні бетонні конструкції.

Виробництво бетону охоплює різні регіони України, забезпечуючи широкий доступ до матеріалів для будівельних компаній та індивідуальних забудовників. Київ та Київська область залишаються ключовим центром виробництва, де сконцентрована найбільша кількість потужних заводів. Галузь виробництва бетону характеризується високою конкуренцією між підприємствами різних масштабів. Проте активну діяльність спостерігаємо і в інших регіонах, таких як Львівська, Житомирська, Херсонська та Чернігівська області, що сприяє рівномірному розвитку будівельної галузі по країні. Великі гравці мають значні виробничі потужності, що дозволяє їм забезпечувати масове виробництво та задовольняти потреби масштабних будівельних проектів. Водночас, середні та малі компанії конкурують завдяки гнучкості, різноманітності продукції та адаптації до потреб локальних ринків. В Україні нараховується більше 300 виробників бетону сумарною потужністю близько 12 млн куб.м/рік. Основу складають 6 київських виробників сумарною потужністю 7 млн куб.м/рік. Інші компанії – це невеликі

місцеві виробники, які працюють на локальних ринках. [5] Серед найбільших виробників бетону варто відзначити Асоціацію “Промислово-будівельна група “Ковальська”, яка має потужні виробничі об’єкти в декількох регіонах та випускає продукцію під брендом “Бетон від Ковальської”. Також значну частку ринку займає компанія “Гранд Бетон”, яка має кілька заводів у Київській області та може забезпечувати виробництво до 8000 кубометрів бетону на добу. Важливим гравцем є компанія “Астор Інвест”, що нещодавно увійшла до складу міжнародного холдингу CRH (Сemark) і продовжує розширювати свою присутність. Також варто згадати “Промбудцентр”, що використовує сучасне європейське обладнання та має значні потужності для виробництва товарного бетону.

Виробництво бетону в Україні за останні десять років демонструє значні коливання. У 2020 році спостерігався спад до 9650 млн тонн через економічну кризу, спричинену пандемією COVID-19. Проте у 2021 році виробництво різко зросло до 25 800 млн тонн, оскільки компенсувалося недовиконане виробництво попереднього року. У 2022 році через початок повномасштабної війни показник обвалився до 6123 млн тонн, однак у 2023 році відбулося часткове відновлення до 10 509 млн тонн. Тенденція відновлення триває, і прогнозоване зростання у 2024 році на 30% означає, що виробництво може досягти 13 661,7 млн тонн (рис. 1).

Очікуваний попит на бетон на період відновлення складає 21–22 млн куб.м/рік, тому потреба в додаткових потужностях складає 9–10 млн куб.м/рік. Виробництво бетону через високу вартість логістики має бути наближене до місця споживання, в радіусі до 100 км. Північні області України (Київщина, Чернігівщина, Сумщина) можуть бути відбудовані з використанням існуючих потужностей в Києві та Київській області (Асоціація «Промислово-будівельна група «Ковальська», ТОВ «Гранд Бетон», «Астор Інвест», CARROT та інші). Для відбудови південних і східних областей необхідно побудувати нові бетонні потужності.

На початку 2024 р. прогнози загалом були обережно оптимістичними, незважаючи на зростання цін, проте на фоні повномасштабного вторгнення відбувся ряд змін в економіці в цілому та в будівельній галузі. Водночас прогнозується збільшення попиту на будівельні матеріали для капітальних ремонтів та нового будівництва на звільнених та постраждалих внаслідок бойових дій територіях. Зі слів С. Старцевої, директора департаменту житлової політики та благоустрою міністерства, 60% пошкоджених будинків потребують капітального ремонту.

Наразі основні виробники бетону та інших будівельних матеріалів зосереджені в центральних і західних регіонах країни. Серед лідерів галузі можна відзначити «Ковальська», «Гранітний Кар’єр», «Кривий Ріг Цемент», «Миколаївцемент», а також між-

### Тенденції виробництва бетону в Україні(2013-2023)

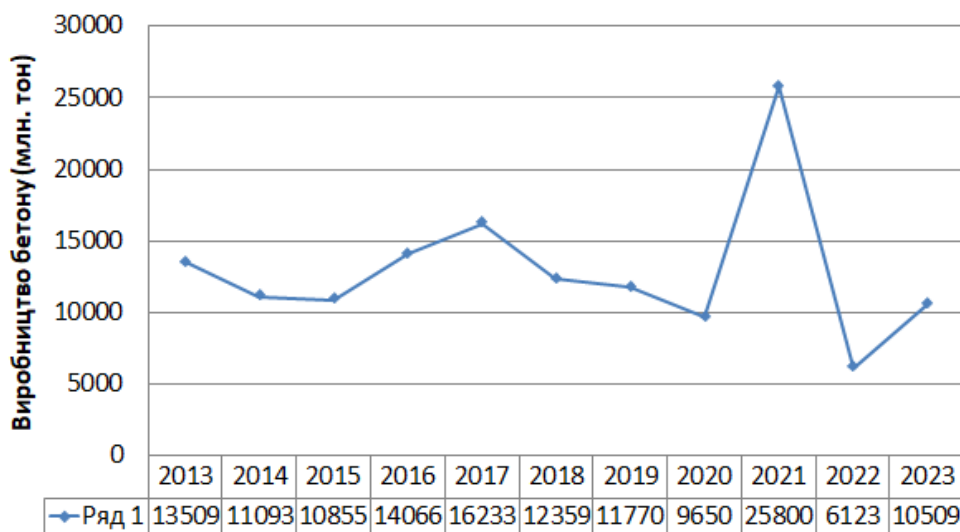


Рис. 1. Виробництво бетону в Україні

Джерело: сформовано авторами на основі даних (Держстат) [6]



народні компанії, які продовжують працювати на українському ринку. Незважаючи на складну ситуацію, українські підприємства намагаються збільшувати виробничі потужності, впроваджувати нові технології та розширювати партнерство з європейськими постачальниками сировини. Крім того, через збільшення витрат на логістику та складності з постачанням сировини багато виробників шукають альтернативні способи зниження витрат, включаючи оптимізацію виробничих процесів та застосування більш економічних технологій. Ці зміни спонукають ринок адаптуватися до нових реалій, шукаючи баланс між вартістю виробництва та потребами споживачів. На жаль, руйнування підприємств галузі триває, тож будівельникам доводиться постійно шукати нові логістичні ланцюжки.

В умовах воєнного стану ринок будівельних матеріалів суттєво змінився. Багато заводів-виробників будматеріалів знаходилося на сході, тому більшість з них було або зруйновано, або вони призупинили свою роботу. Внутрішні об'єми виробництва будматеріалів суттєво впали, тому дефіцит не з'явився лише через те що обсяги будівництва зменшилися. Однак у період відбудови України очікується різке зростання попиту, що стане ключовим викликом для виробників бетону. Тому ми пропонуємо виділити основні напрями виходу з кризи спричиненою повномасштабним вторгненням представляємо їх в таблиці 1.

Будівництво в Україні нині тісно пов'язане з воєнними реаліями, новими викликами та

економічною ситуацією в країні. Незважаючи на складні умови, розвиваються такі основні напрями: відновлення пошкоджених будівель та інфраструктурних об'єктів; житлове будівництво, зокрема забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб; промислове будівництво та модернізація підприємств, що зумовлено релокацією виробництв і змінами в логістичних процесах; спорудження об'єктів цивільного захисту, військового та подвійного призначення, а також укріплення критичної інфраструктури. Значна частина цих робіт фінансується військовими адміністраціями за рахунок бюджетних або донорських коштів. Тому вважаємо що існує значний потенціал для покращення економічної ситуації у виробників бетону.

**Висновки.** Отже, виробництво бетону в Україні за останні роки зазнало значних коливань під впливом глобальних та внутрішніх факторів, таких як пандемія COVID-19, економічна криза, повномасштабна війна та загальне уповільнення будівельної галузі. Однак, спостерігається чітка тенденція до відновлення, обумовлена потребою у масштабній післявоєнній відбудові країни. Основними драйверами зростання виступають зростаючий попит на бетон для державних і приватних проектів реконструкції, активна підтримка з боку держави у вигляді податкових пільг та грантових програм, впровадження сучасних технологій у виробництво та посилення локалізації. Крім внутрішнього ринку, перспективним напрямком є експорт продукції, оскільки сусідні країни також відчувають нестачу буді-

Таблиця 1

### Напрями виходу з кризи виробництва бетону

Напрями	Характеристика
Зростаючий попит	Очікується тривала висока потреба в бетоні через програми відбудови, державні та приватні інвестиції.
Підтримка з боку держави	Державні програми відновлення, які включають масштабне будівництво та реконструкцію, що включає податкові пільги та грантову підтримку.
Розвиток технологій	Українські виробники бетону впроваджують сучасні автоматизовані системи управління виробництвом, що підвищує ефективність.
Локалізація виробництва	Враховуючи ризики з імпортом, українські підприємства отримують конкурентну перевагу в оперативності поставок. Потреби в локальному виробництві, оскільки логістичні ланцюги імпорту ускладнені.
Експортний потенціал	Українська продукція може бути затребуваною для відновлення сусідніх країн, які також потерпають від нестачі будівельних матеріалів.
Інвестиційна привабливість	Інвестиційна діяльність міжнародних партнерів, які готові вкладати у відновлення України. Можливі виплати репарацій Україні, які можуть сприяти залученню додаткових фінансових ресурсів для розвитку будівельного сектору та модернізації бетонного виробництва.

Джерело сформовано авторами

вельних матеріалів. Важливу роль у розвитку галузі відіграватиме залучення міжнародних інвестицій та потенційні виплати репарацій, які можуть стати додатковим джерелом фінансування відбудови та модернізації виробництва. Наразі основні потужності сконцентровані в центральних і західних регіонах, але в перспективі доцільним є відкриття нових

виробництв у регіонах, що потребуватимуть активного відновлення після завершення бойових дій. Враховуючи динаміку ринку та стратегічне значення будівельної галузі для економічного відновлення України, необхідно й надалі досліджувати тенденції розвитку виробництва бетону та визначити оптимальні шляхи його нарощування.

#### СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Охріменко О., Попов Р. Повоєнна відбудова України: потенціал та стратегія перетворень. *Економіка та суспільство*. 2022. № 45. DOI: 10.32782/2524-0072/2022-45-7 (дата звернення: 12.03.2025)
2. Покровська Н. М. Концептуальні засади післявоєнного відновлення України, економічні аспекти. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2022. № 4(274). С. 41–47. DOI: 10.33216/1998-7927-2022-274-4-41-47 (дата звернення: 12.03.2025)
3. Жирук Т. Інвестування в українську нерухомість та інтеграція українського ринку нерухомості у світовий ринковий простір. *Економіка та суспільство*. 2024. № 67. DOI: 10.32782/2524-0072/2024-67-88 (дата звернення: 12.03.2025)
4. Манзюк А. А., Дудар І. Н. Тенденції українського ринку бетону. Матеріали LI науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ, м. Вінниця, 31 травня 2022 р. Електрон. текст. дані. 2022. URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fbtegp/all-fbtegp-2022/paper/view/15054> (дата звернення: 12.03.2025)
5. Кришталь Г., Ордуханов Т. Кругообіг інвестицій в будівельну галузь та їх вплив на ефективність інвестиційної політики. *Економіка та суспільство*. 2025. № 71. DOI: 10.32782/2524-0072/2025-71-13 (дата звернення: 12.03.2025)
6. Очікування будівельних підприємств у IV кварталі 2024 року щодо перспектив. Державна служба статистики України. URL: <https://stat.gov.ua/uk/publications/ochikuvannya-budivelnykh-pidpryyemstv-u-iv-kvartali-2024-roku-shchodo-perspektiv> (дата звернення: 12.03.2025)
7. Будівельна індустрія України. Серпень 2024. Gazobeton.org. URL: [https://gazobeton.org/sites/default/files/sites/all/uploads/%D0%A1%D0%B5%D1%80%D0%BF%D0%B5%D0%BD%D1%8C-2024\\_%D0%97%D0%B2%D1%96%D1%82%20-%20%D0%91%D1%83%D0%B4%D1%96%D0%B2%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D1%96%D0%BD%D0%B4%D1%83%D1%81%D1%82%D1%80%D1%96%D1%8F%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%96%CC%88%D0%BD%D0%B8.pdf?utm\\_source=chatgpt.com](https://gazobeton.org/sites/default/files/sites/all/uploads/%D0%A1%D0%B5%D1%80%D0%BF%D0%B5%D0%BD%D1%8C-2024_%D0%97%D0%B2%D1%96%D1%82%20-%20%D0%91%D1%83%D0%B4%D1%96%D0%B2%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D1%96%D0%BD%D0%B4%D1%83%D1%81%D1%82%D1%80%D1%96%D1%8F%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%96%CC%88%D0%BD%D0%B8.pdf?utm_source=chatgpt.com) (дата звернення: 12.03.2025)

#### REFERENCES:

1. Okhrimenko, O., & Popov, R. (2022). Povoenna vidbudova Ukrainy: Potentsial ta stratehiia peretvoren'. *Ekonomika ta suspilstvo* [Post-war reconstruction of Ukraine: potential and transformation strategy. *Economy and Society*], (45). Available at: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-45-7> (accessed March 12, 2025)
2. Pokrovska, N. M. (2022). Kontseptual'ni zasady pislivoiennoho vidnovlennia Ukrainy, ekonomichni aspekty. *Visnyk Skhidnoukrains'koho natsional'noho universytetu imeni Volodymyra Dalia* [Conceptual foundations of post-war recovery of Ukraine: economic aspects. *Bulletin of the East Ukrainian National University named after Volodymyr Dahl*], 4(274), 41–47. Available at: <https://doi.org/10.33216/1998-7927-2022-274-4-41-47> (accessed March 12, 2025)
3. Zhyruk, T. (2024). Investuvannia v ukrains'ku nerukhomist' ta intehratsiia ukrains'koho rynku nerukhomosti u svitovyi rynkovyi prostir. *Ekonomika ta suspilstvo* [Investment in Ukrainian real estate and integration of the Ukrainian real estate market into the global market space. *Economy and Society*], (67). Available at: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-67-88> (accessed March 12, 2025)
4. Manziuk, A. A., & Dudar, I. N. (2022, May 31). Tendentsii ukrains'koho rynku betonu. Materialy LI nauko-vo-tekhnichnoi konferentsii pidrozdiliv VNTU, m. Vinnytsia, 31 travnia 2022 r. [Trends of the Ukrainian concrete market. In Proceedings of the LI Scientific and Technical Conference of VNTU Subdivisions. Vinnytsia. Available at: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fbtegp/all-fbtegp-2022/paper/view/15054> (accessed March 12, 2025)
5. Kryshstal, H., & Ordukhanov, T. (2025). Kruhoobih investytsii v budivel'nu haluz' ta yikh vplyv na efektyvnist' investytsiinoi polityky. *Ekonomika ta suspilstvo* [Circulation of investments in the construction industry and their

impact on the effectiveness of investment policy. *Economy and Society*], (71). Available at: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-13> (accessed March 12, 2025)

6. Derzhavna sluzhba statyky Ukrainy. (2024). Ochikovannia budivel'nykh pidpriemstv u IV kvartali 2024 roku shchodo perspektyv. [State Statistics Service of Ukraine. (2024). Expectations of construction enterprises in Q4 2024 regarding prospects]. Available at: <https://stat.gov.ua/uk/publications/ochikovannya-budivelnykh-pid-priemstv-u-iv-kvartali-2024-roku-shchodo-perspektyv> (accessed March 12, 2025)

7. Gazobeton.org. (2024). Budivel'na industriia Ukrainy. Zvit, Serpen' 2024 [Construction industry of Ukraine. Report, August 2024]. Available at: [https://gazobeton.org/sites/default/files/sites/all/uploads/D0%A1%D0%B5%D1%80%D0%BF%D0%B5%D0%D%D1%8C-2024\\_%D0%97%D0%B2%D1%96%D1%82%20-%20%D0%91%D1%83%D0%B4%D1%96%D0%B2%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D1%96%D0%BD%D0%B4%D1%83%D1%81%D1%82%D1%80%D1%96%D1%8F%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%96%CC%88%D0%BD%D0%B8.pdf?utm\\_source=chatgpt.com](https://gazobeton.org/sites/default/files/sites/all/uploads/D0%A1%D0%B5%D1%80%D0%BF%D0%B5%D0%D%D1%8C-2024_%D0%97%D0%B2%D1%96%D1%82%20-%20%D0%91%D1%83%D0%B4%D1%96%D0%B2%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D1%96%D0%BD%D0%B4%D1%83%D1%81%D1%82%D1%80%D1%96%D1%8F%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%96%CC%88%D0%BD%D0%B8.pdf?utm_source=chatgpt.com) (accessed March 12, 2025)